

Все це свідчить про необхідність спеціального підходу до встановлення для них норм і правил водокористування, з одного боку, та такої організації ведення господарської діяльності, яка б забезпечувала раціональне використання і охорону вод, з другого.

Незважаючи на значний обсяг досліджень по оцінці впливу на поверхневі води теплоенергетичних об'єктів та попередженню його негативних екологічних наслідків, проблема забезпечення екологічно безпечного функціонування водогосподарських систем залишається недостатньо вирішеною. До найбільш важливих та актуальних завдань у цій галузі необхідно віднести:

- встановлення закономірностей функціонування та змін водних екосистем в умовах комплексного використання водних об'єктів;
- удосконалення методів інтенсифікації самоочищення водних об'єктів;
- впровадження передових водоохоронних технологій, технічних засобів захисту водних об'єктів, гідроізоляційних заходів щодо захисту підземних вод від забруднення та заходів з попередження шкідливої дії вод і утилізації відходів;
- розробку та впровадження системи екологічного управління водогосподарськими системами з використанням басейнового принципу.

Список джерел:

1. Васенко О. Г. Екологічні основи водоохоронної діяльності в теплоенергетиці. – Бібліотека журналу ІТЕ. Том 1. – Харків: УкрНДІЕП, 2000. – 243 с.;
2. Экосистемное управление водопользованием. Вода России / Под науч. ред. А. М. Черняева. ФГУП РосНИИВХ. – Екатеринбург: Издательство «Аква-Пресс», 2000. – 356 с.

ЩОДО ПИТАННЯ КОМЕРЦІЙНОГО ОБЛІКУ ТЕПЛОВОЇ ЕНЕРГІЇ І ВОДИ

В.В. ГРАНКІНА, канд. техн. наук, **Г.І. БЛАГОДАРНА**, канд. техн. наук
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Куликівський узвіз, 12, м. Харків, 61002, Україна
e-mail: thankful@ukr.net

На даний час у житлово-комунальній сфері відчувається фінансова нестабільність, яка викликана низьким рівнем відшкодування споживачами витрат на виробництво послуг, неузгодженістю інтересів виконавців комунальних послуг і споживачів при формуванні тарифів на послуги, високим рівнем енергоспоживання.

Висока енергоємність житлово-комунальної сфери обумовлена недостатнім рівнем технічного стану технологічної оснащеності виробництва, що в умовах дефіциту власних енергоресурсів вимагає формування ефективного механізму впровадження нових технологій, поліпшення контролю за послугами.

Для забезпечення ефективного функціонування житлово-комунальної сфери

необхідно сформулювати основні завдання які будуть обумовлюватися потребами як виконавця послуги так і її споживачів, це дозволить забезпечити стабільність відносин між виконавцями послуги і споживачами, ефективність роботи комунальних підприємств, можливість впровадження нових технологій, екологічну безпеку.

Харківським національним університетом міського господарства імені О.М. Бекетова для ринкового оновлення комунальних послуг з централізованого питного водопостачання та постачання теплової енергії пропонується впровадження нових моделей теплопостачання і водопостачання, які базуються на наступних параметрах: надійність системи, якість послуги, економічність, збереження водних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки в енергетичному секторі, забезпечення платіжної дисципліни споживача.

Надійність та якість систем водо- і теплопостачання є важливою частиною взаємовідносин між виконавцями комунальних послуг і споживачами з метою забезпечення платіжної дисципліни та технічного строку експлуатації систем.

В умовах дефіциту та безперервного подорожчання енергоносіїв проблема енергозбереження, тобто проблема контролю, обліку, економії й раціонального використання енергоносіїв стала однією з першочергових проблем державного рівня. У житловій сфері відсутня важлива інформація про джерела втрат і можливості раціонального витрачання енергії. Установка приладів обліку води, тепла і регулювання, в першу чергу, дозволить зробити позитивний вплив на сукупний попит на ринку тепла та питної води, дозволить ширше впроваджувати нові технології.

Нинішній стан справ у системі обліку ресурсів істотно гальмує розвиток ринкових відносин в комунальній сфері країни, сприяє наявності прямих втрат, неефективному використанню ресурсів.

Впровадження комерційного розрахунку до практики є основною умовою адаптації галузі до ринку і припускає відшкодування поточних і капітальних витрат за рахунок власних коштів, що знижує навантаження як на державний, так і на місцеві бюджети.

При організації обліку теплової енергії та питної води зокрема переслідується ряд цілей і вирішується ряд практичних завдань, найбільш важливими і очевидними з яких являються:

- забезпечення точного і справедливого порядку розрахунків між споживачем і виконавцем комунальної послуги за рахунок точного виміру реальних параметрів теплової енергії і питної води;

- забезпечення працездатності устаткування систем водо- і теплопостачання, своєчасне виявлення і усунення несправностей шляхом надання споживачеві і виконавцю комунальної послуги оперативній і статистичній інформації про режими роботи цих систем;

- стимулювання споживача і виконавця комунальної послуги до впровадження ресурсозберігаючих заходів і технологій та платіжної дисципліни.

За останні роки прийнято ряд Законів Кабінету Міністрів України, спрямованих на розробку та впровадження в промисловість і побут засобів вимірювальної техніки, які здійснюють контроль, облік та регулювання витрат паливно-енергетичних ресурсів, теплової енергії й води: Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення розрахунків за енергоносії» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 23, ст. 874), Закон України «Про внесення змін до деяких законів України у сфері комунальних послуг» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 36, ст. 364)

Прийнято Закон України «Про особливості здійснення прав власності у багатоквартирному будинку» відповідно якого необхідно визначити порядок ведення комерційного обліку в залежності від форм управління багатоквартирним будинком, розробити методики щодо розподілу теплової енергії або води між споживачами при наявності або відсутності вузла обліку.

Ми маємо європейській досвід щодо обліку, зокрема Директива 27 EU Європейського Парламенту та Ради від 25 жовтня 2012 р. про енергоефективність, яка змінює Директиви 2009/125/ЕС та 2010/30/EU, ст.10. Облік, який обов'язково необхідно використати.

Наразі в Україні відсутня цілісна система законодавчих і нормативно-технічних документів у сфері комунальних послуг, яка б чітко встановлювала принципи, основні засади державної політики щодо комерційного обліку теплової енергії та води, а також методи їх реалізації та окремі методологічні аспекти. Для удосконалення законодавчого поля у цій царині слід використати європейський досвід і врахувати вітчизняні особливості.

РЕСУРСОЩАДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СИСТЕМ ТРУБОПРОВІДНОГО ТРАНСПОРТУ РІДКИХ ВУГЛЕВОДНІВ

О.М. БОРТНЯК, *канд. техн. наук*, **М.П. ШКОЛЬНИЙ**, *канд. техн. наук*,
Ю.З. ПОТІЧНА

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, 76019, Україна
e-mail: lena_bortnyak@ukr.net*

Розвиток економіки будь-якої країни, нормальна виробнича діяльність практично усіх її учасників в значній мірі залежать від чіткого та злагодженого постачання сировини і готової продукції. З точки зору ефективності, технологічної досконалості, економічної доцільності, а також можливості дотримання вимог природоохоронного законодавства найбільш оптимальним способом доставки вуглеводневих енергоносіїв від видобувних регіонів до споживчих ринків є використання систем трубопровідного транспорту.

Переваги географічного розташування та існуюча розвинена інфраструктура транспортних магістралей обумовили Україні статус важливого транзитера енергетичних ресурсів на європейський ринок. Отже, забезпечення надійного і ефективного функціонування вітчизняної транзитної системи є